No. 2726 Zaterdag 14 Maart 1936 53ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling

Redactie: Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

EEN CHARMANTE FAMILIEGROEP van Harold Lloyd met vrouw en kinderen. Helemaal rechts op de foto, een broer van Mevrouw Lloyd.

Curaçaose Geboorte- en Sterftecijfers.

Corrigenda.

Tot onze spijt zijn er enkele drukfouten ingeslopen in ons artikel van Woensdag 11 Mei over de Curaçaose bevolkingscijfers.

In het lijstje van het inwoneraantal van dit gebiedsdeel zijn de laatste cijfers niet van 1 Jan. 1935, maar van 1 Jan. 1936.

En in deze cijfers wordt het cijfer:

Van Aruba	20.414
Van Saba	1.416

Verder staat er in het artikel, dat in 1935 498 kinderen door de moeder werden erkend, dit is echter het cijfer voor het stadsdistrict.

Op het gehele eiland werden erkend 796 kinderen, t.w. 498 in het stadsdistrict, 74 in het 2e district en 224 in het 3e district.

—

Zoals we in ons vorig artikel hebben gezien, is voor 1935 het geboortecijfer van het gebiedsdeel Curaçao 32.3 per 1000 inwoners.

Een zeer hoog cijfer, wanneer we in Europa maar één land kennen, wat daarboven komt: nl. Roemenië met 32.4.

Maar één geboortecijfer voor het gehele gebiedsdeel Curaçao met zijn 6 verschillende eilanden heeft voor een overzicht minder waarde.

Daarom is het noodzakelijk de cijfers te zoeken voor ieder onderdeel afzonderlijk.

En we krijgen dan over 1935 de volgende cijfers:

	geboorten	per mille
Curaçao (eiland)	1632	29.2
Stad	799	29.3
2e distr.	597	28.9
3e distr.	227	30.2
Aruba	898	44.8
Bonaire	153	25.9
St. Martin	74	28.4
St. Eustatius	43	39
Saba	29	20.7

Bij onderlinge vergelijking van deze cijfers, zien we dat Aruba met 44.8 verreweg het hoogste geboortecijfer heeft, Saba met 20.7 het laagste.

Voor dit laatste cijfer echter zouden we een verklaring kunnen vinden in de afwezigheid der mannen, die elders buiten het eiland werk hebben.

In 1935 telde Saba dan ook slechts 539 mannen tegenover 877 vrouwen.

Het eiland Curaçao is met het geboortecijfer 29.2 weer achteruitgegaan, gelijk het in de laatste jaren steeds en nog al snel aan het zakken is.

We kunnen dit zien in het onderstaande staatje.

1930	—	35,9	p. duizend inw.
1931	—	33,5	„
1932	—	33,2	„
1933	—	31,4	„
1935	—	29,2	„

Het cijfer 29,2 is het laagste wat we nog in de Curaçaose statistiek hebben aangetroffen.

Aruba daarentegen vertoont een gestadige vooruitgang, met zelfs een opvallend hoog cijfer in het jaar 1932.

Dit eiland geeft over de laatste jaren de volgende geboortecijfers:

1930	—	39	p. duizend inw.
1931	—	40	„
1932	—	50	„
1933	—	44,2	„
1935	—	44,8	„

Voor de vergelijking geven we hier bijgaande staat, waarin de Europeese cijfers van het jaar 1934 zijn:
Roemenië 32,4; Curaçao 32,3, Bulgarije, Portugal, Polen, Spanje, Litauen en Italië 23,2; Hongarije 21,4; Nederland 20,2; Ierland, Tsjecho Slowakije en Duitsland 18; Schotland, Denemarken, Zwitserland en Frankrijk 16,1 België 16; Estland, Noorwegen en Engeland 14,8; Zweden 13,7 en Oostenrijk 13,5.

Sterftecijfers.

Tegenover de achteruitgang van ons geboortecijfer, staat de verbetering van ons sterftecijfer.

	sterfgevallen	per 1000 inw.
Curaçao (eiland)	682	12.3
Stad	392	14.4
2e distr.	210	10.1
3e distr.	80	10.6
Aruba	227	11.1
Bonaire	66	11.1
St. Martin	56	21.5
St. Eustatius	19	17.2
Saba	22	15.7

Uit deze cijfers zien we dat St. Martin een zeer hoog sterftecijfer heeft, hoger zelfs dan enig land in Europa.

Daar heeft Roemenië met het cijfer 20.7 sterfgevallen op de 1000 inwoners de slechtste naam, maar op St. Martin is het nog erger.

En de verbetering die in de laatste jaren op dit eiland met de hookwormziekte merkbaar was, schijnt weer verdwenen te zijn, zoals we zouden kunnen opmaken uit de sterftecijfers der laatste jaren, welke zijn als volgt:

1930	20	per 1000 inw.
1931	23	„
1932	16	„
1933	14	„
1935	21.5	„

We noemden hierboven de hookwormziekte, alhoewel we met statistische cijfers altijd voorzichtig moeten zijn met conclusies, daar statistieken wel getallen maar geen oorzaken geven.

Voor de overige eilanden van dit gebiedsdeel hebben we verder een gunstig sterftecijfer, vooral in vergelijking met vroegere jaren.

In de jaren 1886—'95 was voor het eiland Curaçao het sterftecijfer gemiddeld 19,4 en het kon in jaren van grote droogte schrikbarend hoog worden; zo in het jaar 1912 toen het opliep tot 53 per 1000 inwoners.

In het jaar 1927 stond het op 17.4, wat zo ongeveer het gemiddelde was in de jaren 1920—1930.

Nadien hadden we de volgende cijfers voor het hoofdeiland:

1930	16	per duizend inw.
1931	17	„
1933	11	„
1932	13	„
1935	12,3	„

In de laatste jaren dus heeft Curaçao een cijfer bereikt, wat gelijk staat met de meest gunstige in Centraal Amerika Cuba (11.2) en Panama (12.6).

Op deze vooruitgang mag onze hygiënische dienst zeer terecht trots zijn: want, gezien de hygiënische verbeteringen in de laatste jaren en de daling van ons sterftecijfer menen we hier toch niet onvoorzichtig te zijn met een conclusie te trekken ten voordele van onze hygiënische dienst.

Ook de sterftecijfers op Aruba zijn de laatste jaren niet bepaald ongunstig, maar wel erg schommelend, zoals uit onderstaande staat blijkt:

1928	12	per 100 inw.
1930	14	„
1931	16	„
1932	13	„
1933	9	„
1934	11,1	„

Een verbetering is dus ook wel te bespeuren op ons Zustereiland.

Voor verdere vergelijking voegen wij nog hieraan toe, dat het laagste sterftecijfer in Europa Nederland heeft met 8,4 overledenen per 1000 inwoners.

Door het gunstige sterftecijfer 12,3 gepaard aan een betrekkelijk hoog geboortecijfer, heeft dit gebiedsdeel een bijzondere plaats in het geboorteoverschot, n.l. 20 per 1000 inwoners.

Misschien heeft het met dit cijfer wel een der eerste plaatsen in de wereld.

In een volgend artikel zullen we het hebben over de huwelijkscijfers en nog enkele andere.

De strategische positie van Nederlands-Indië in de Pacific.

door Jhr. Schorer vice-adm. b.d.

IV

Japan—Groot Brittannië.

Ik gaf al eerder aan, dat de neiging van Groot-Brittannië om zich aan een oorlog met Japan te wagen, al uiterst gering zal zijn. Het zal hiertoe niet overgaan, tenzij het er bepaald toe gedwongen wordt of tenzij het door een alliantie met de Ver. Staten op meer succes kan hopen, dan wanneer het alleen in de strijd staat.

Zonder bondgenoten staat het Britse Rijk inderdaad allesbehalve sterk. Zijn belangen elders op de wereld binden zijn handen te veel, om de gehele Britse vloot naar Oost-Azië te kunnen sturen en de basis te Singapore, thans nog niet helemaal gereed, wordt ongetwijfeld een stelling van moeilijk te overschatten strategische waarde, maar de afstand, die hem van het moederland scheidt, leidt tot grote moeilijkheden in de voorziening van al het nodige.

Het eiland Hongkong is in Britse handen en het is een steunpunt voor de marine, maar het is te klein om een groot deel van de Britse vloot als basis te dienen en het staat ook te zeer open voor aanvallen vanuit het betrekkelijk dichtbij gelegen Japan.

Groot-Brittannië is in Oost-Azië tot de verdedigende positie gedwongen ondanks het feit, dat zijn vlootsterkte zich nog verhoudt tot Japan als 5 : 3.

Ook voor de Britten zou het een voor de hand liggende maatregel zijn tegen Japan de handelsoorlog te voeren en de verbindingswegen tussen de Pacific en de Indische Oceaan voor de Japanse koopvaardij af te sluiten, maar het nut van deze maatregel is in dit geval maar beperkt, want de handel op het dominion Australië zou vanzelf al stop staan en de zeewegen naar het Westen, met name door de Rode Zee, zijn in Britse handen, zodat ook in die richting de Japanse scheepvaart niet veel meer te betekenen zou hebben. Die op China en de Ver. Staten zullen evenwel des te levendiger worden; de eerste vindt haar beschermíng in de vlak bij huis zijnde Japanse vloot, de twede in de eindeloosheid van de Stille Oceaan.

Is het directe gevaar van neutraliteitsschending van Nederlands-Indië in de handelsoorlog tussen het Britse rijk en Japan min of meer beperkt, Japan zal ook minder behoefte gevoelen beslag te leggen op onze petroleumhavens, omdat het deze brandstof rechtstreeks uit de Ver. Staten kan krijgen, tenminste wanneer de neutraliteit tegenover Gr.-Brittannië niet al te welwillend is. Wordt de levering van petroleum uit de Ver. Staten verboden, dan lopen de petroleumhavens van Ned.-Indië natuurlijk ernstig gevaar.

En zeker kan verwacht worden, dat Japan zal trachten zich van een geschikt punt meester te maken, om vandaar een aanval te doen op de marinebasis te Singapore. En hiermee — een enkele blik op de kaart zal U voldoende zijn — is de neutraliteit van Ned.-Indië rechtstreeks gemoeid.

De strategische positie van Japan is zó sterk, dat alleen een samengaan van de Ver. Staten en Groot-Brittannië voldoende zekerheid geeft om een maritieme oorlog met Japan tot een goed einde te brengen.

Of zij tot dit samengaan bereid zullen zijn, hangt er van af of Japan, zoals zeer waarschijnlijk lijkt, door zal gaan met zijn politiek van agressie en uitbreiding en of de beide Engels sprekende volken hun bedreigde belangen in Oost-Azië groot genoeg achten, om zich de mateloze opofferingen te getroosten, die een nieuwe grote oorlog ongetwijfeld brengen zal.

Frankrijk?

Volledigheidshalve had ik Frankrijk niet buiten beschouwing mogen laten. De Franse belangen lopen parallel met die van Groot-Brittannië maar wegen in Oost-Azië veel minder zwaar, terwijl Frankrijk zich bovendien in Europa altijd bedreigd voelt. Een eigenlijke marinebasis bezit het in Oost-Azië niet.

De Franse hulp zal dus, voorzover het thans te zien is, in de Pacific niet veel te betekenen hebben en er zich meer toe bepalen, het Britse Rijk veiligheid in Europa te verzekeren.

Bij de besprekingen van de belangentegenstellingen tussen Japan en Nederland heb ik U er al opgewezen, dat in het geval, dat Japan zich van een deel van Ned.- Indië zou willen meester maken, onze voornaamste beveiliging zou liggen in de belangentegenstellingen tussen Japan en de andere zeemogendheden. Of, als men wil, in de hulp van de Volkenbond. Maar die beveiliging als een 100% kans te beschouwen zou toch van een overdreven optimisme getuigen.

Al zou de Britse Regering bijv. van mening kunnen zijn, dat het Britse Rijk zich tegen een gewelddaad van Japan tegenover Ned.-Indië zou moeten verzetten, het zou dit niet kunnen doen, als zij, de Regering, niet overtuigd was, de publieke opinie van het land achter zich te hebben. Evenmin als zij in 1914 Frankrijk steun kon toezeggen, vóórdat, door de inval van de Duitsers in België, de publieke opinie in Engeland zich plotseling in vaste vorm gegoten had. Namen als Tarakan, Balikpapan, Pladjoe, de Riouw-archipel, Nieuw-Guinea, zeggen den gemiddelden Brit maar heel weinig en het zal niet gemakkelijk zijn hem er zo spoedig de grote betekenis voor het Britse wereldrijk van te laten inzien. En zeker zou hij er niets voor voelen, dat dit Rijk zijn geld en zijn zonen zou offeren terwille van de Nederlanders, wanneer deze zelve niet, in tegenstelling met de Belgen in 1914, tot de uiterste opofferingen bereid waren.

Feuilleton.

De Vermoorde vermoord.

31)

Ze heeft Mevr. Rouvet en haar zoontje gedood om haar toekomstigen echtgenoot rijker te maken. En nu wil hij haar niet meer, en wil zelfs vluchten met Mevr. Necchi. Clémence is daardoor gekrenkt; ze heeft twee moorden bedreven... voor niets!... al haar dromen, al haar vooruitzichten storten in puin!... Dat is meer dan ze dragen kan... Haar handtasje — een vrouw vergeet dat nooit — ligt voor haar op het tafeltje... er zit een revolver in!.... De rest is gemakkelijk te raden!... Misschien heeft ze hem vooraf gesmeekt een datum voor hun huwelijk vast te stellen en heeft hij dit geweigerd; misschien ook heeft ze hem zomaar neergeschoten als een hond, om haar wrok en haat te koelen. De inspecteur snelt toe, en wat ziet hij?... De jonge vrouw leunt tegen een boom aan en aan haar voeten ligt het lijk van Max Hartog!... De klassieke ontknoping: ze wordt bewust van wat ze gedaan heeft en beseft nadien, kalmer geworden, ten volle het afschuwelijke van haar daad."

— „Verschrikkelijk!" zegt Bure.

— „En nog meer, als u wilt!" zegt Wens. „Zulks alleen om u te bewijzen dat de ingewonnen getuigenissen veel belangrijker zijn dan u meent! Het moeilijkste in die zaak is niet: vele plichtigen te ontdekken, maar wel die énen, waren dader te vinden!"

Bure wilde juist antwoorden als de inspecteur van politie Bourlet in de deur verscheen en zeide dat men hem — Bure — aan de telefoon vroeg... uit Brugge.

De magistraat sprong op en liep naar de hal, op de hielen gevolgd door Vorobeïtchik.

— „Allo!... ja!... Ja, ik ben het!... Zo?... aangehouden?... In orde, ik kom!... Ja, ja;... vandaag nog!"

Bure belde af en zei tot Wens: „Men heeft Hubert Leparme aangehouden bij zijn thuiskomst. We mogen geen seconde verliezen „full-speed" naar Brugge en vannacht nog zal ik hem ondervragen."

Hij wendde zich tot den inspecteur. „En gij zult hier blijven, Bourlet... Zodra het dag wordt onderzoekt ge de tuin en omgeving; ik moet het wapen der misdaad hebben... waarschijnlijk heeft de moordenaar het weggegooid!"

De substituut Mr. Hiclet en de dokter waren al buiten om een goed plaatsje te bemachtigen in de auto; in hun haast hadden ze echter de deur opengelaten. Er kwam iemand de hall binnen: men zag dat zijn bloed stolde toen hij den detective zag.

— „Goên avond, M. Feldhun!" zei Wens. „Ik verwachtte u niet hier, in dergelijke omstandigheden."

Feldhun antwoordde niet, maar staarde onbeweeglijk voor zich uit; Vorobeïtchik werd nogmaals getroffen door het miserabel uitzicht van dien man met het afgetrokken gezicht en versleten ogen!"

— „Het schijnt dat Hartog ook vermoord is?" zei Feldhun plots.

— „Hoe weet u dat?" vroeg de rechter.

De andere antwoordde niet en Bure vroeg nogmaals:

— „Hoe weet u dat?"

— „Ik heb dat horen zeggen."

— „Door wie?"

— „Door die heren die daar in de auto zitten."

Bure werd meer achterdochtig: „Dus hebt ge daareven hier nog rondgedoold?"

— „Juist;... rondgedoold."

— „Ik dacht nochtans dat u te Brussel waart."

— „Zó?... ja, dan hebt ge u vergist... Sinds gisteren ben ik daar niet meer."

— „Bedoelt ge daarmee dat ge werkelijk in die stad niet meer woont?" vroeg Wens.

— „Ja."

—„Maar toch niet voorgoed?"

— „Toch!"

— „En in Zoute, wat doet u daar?" vroeg Bure.

Feldhun scheen in de war.

— „Wat ik?... Ik ga er zomaar!... Ik wandel."

— „Wandelen?"

— „Ja, en vanmiddag heb ik hier vertoefd... Ik kon niet voorzien dat..."

— „Waar hebt ge de avond doorgebracht?" drong Bure aan.

— „De... de avond?..."

— „Ja...; Wat hebt ge gedaan van 10 u. 15 tot 10 u. 45?..."

— „Ik heb op een terras gezeten aan de zeedijk om een glaasje te drinken en ... dan ben ik naar hier gekomen... Ik kan er maar niet toe besluiten me te verwijderen van deze plaats... Daarom ook verliet ik de hoofdstad!" Op bittere toon voegde hij erbij: „Ze hebben het mij gemakkelijk gemaakt. Ik heb geen woning meer. Ik... heb niets meer."

— „Weggejaagd?..." vroeg Wens.

— „Ja," knikte Feldhun. „Ze hebben me alles afgenomen: meubelen... alles! Slechts enkele foto's heb ik kunnen redden."

Bure kuchte even, keek op zijn horloge en zei: „Vlug, Wens, „we hebben nog juist de tijd!"

Daar Feldhun tegen de deur bleef staan vroeg hij nog: „Wat kwaamt ge hier doen? Het is nu geen uur meer om iemand te komen bezoeken!..."

— „Ik kwam... ik weet het niet!... om inlichtingen... om iets te vernemen..."

Zijn gezicht werd somber, zijn ogen stonden strak. „Het is maar billijk dat Max Hartog vermoord werd!" zei hij.

— „Is dat uw mening?" vroeg Bure, de deur weer sluitend. „Vandaag zal ik geen verdere uitleg vragen, maar ik verwacht u morgen, te 10 uur voormiddag in mijn kabinet op het paleis van justitie.

— „Ik zal trachten daar te zijn," antwoordde Feldhun en hij stapte traagjes weg.

Wens en Bure stapten in. „Wel?" polste de rechter.

— „Wel," antwoordde Wens, „nog een plichtige meer, geloof ik!..."

— „Zolang hij haar zien kon, keek Feldhun de wegsnorrende auto achterna. De handen in zijn zakken, met opgetrokken schouders, zette hij zijn weg voort... zeewaarts. Hij was heel en gans verdiept in zijn gedachten en zag dus niet dat, aan de bocht van de laan, iemand van achter een boom opdook.

Worstelend tegen de felle zeewind, stapte Feldhun de steenweg over en het plein dat hem nog scheidde van de zeedijk. De onbekende man volgde op kleine afstand, zijn hoed was diep over het gelaat getrokken en de randen ervan waren neergeslagen; de brede kraag van zijn overjas stond rechtop, zodat zijn gezicht haast onzichtbaar was.

Hij stapte voorzichtig, zonder geluid van stappen.

—

De nacht is nog niet voorbij...

Wens lag lekker in een zetel met een cigaret tussen de lippen; hij luisterde naar de twaalf klokslagen, die uit de naastbijzijnde toren galmden en telde ze werktuiglijk.

M. Bure drukte op één der vele knoppen in zijn kantoor aanwezig.

— „Leid den betichte binnen," beval hij.

De bode, die aan de oproep van zijn meester gehoor gegeven had, maakte rechtsomkeer, verliet het bureau en een ogenblik later trad Hubert Leparme het vertrek binnen.

Zonder een woord te spreken, ging hij op de stoel zitten, die de rechter hem aanwees, kruiste de benen over mekaar en richtte zijn blikken zichtbaar naar de zoldering.

— „Bij het vallen van de avond," zo begon M. Bure, „hebben we ons naar uwe woonplaats begeven. We hebben niet het genoegen gesmaakt u daar aan te treffen... Gij waart op de wandel, bevestigde ons uw broer..."

Hubert Leparme bleef ongevoelig zitten: hij scheen het niet gehoord te hebben.

— „Ge kent zeker," hernam de rechterlijke ambtenaar, „de beschuldigingen die u ten laste werden gelegd. Ik zal ze in korte woorden samenvatten...

wordt vervolgd.

ITALIE BEREIDT ZICH VOOR: Training van Italiaanse soldaten speciaal voor de dienst in Abessynië.

Ook mogen wij niet vergeten, dat de Japanse marine- en legerautoriteiten er al meermalen blijk van hebben gegeven, gaarne eigenmachtig, buiten de Regering om, te willen optreden en door het stellen van een fait accompli de terugweg te versperren. De geschiedenis kent vele van dergelijke faits accomplis. Gelukken zij niet, zoals bijv. de Jameson raid, die aan de oorlog in Zuid-Afrika voorafging, of zoals de Japanse aanval op Chapei, dan is er nog maar weinig verloren, maar gelukken zij wel, dan is er ook niets meer aan te veranderen.

Het voorkómen van een fait accompli, in de vorm van het nog in vredestijd bezetten van een strategisch gunstig gelegen punt of van een veelbelovende petroleumvindplaats, is de taak van de Ned.-Indische weermacht en hierbij kan er geen sprake zijn van buitenlandse hulp.

Zou Japan of enige andere grote zeemogendheid een werkelijk grootscheepse aanval op Ned.-Indië willen doorzetten, en bleef de hulp van buitenaf uit, dan, U weet het allen, is twijfel aan de uitslag niet mogelijk.

Ik kom nu nog even terug op de hoofdtaak, zoals de Regering die aan de weermacht stelt, nl. het handhaven der neutraliteit.

Het begrip handhaving der neutraliteit wordt nog al eens verschillend opgevat. Men kan het beschouwen beperkt te zijn tot het constateren van een op zichzelf staande, min of meer toevallige locale neutraliteitsschending en het protesteren daartegen met het woord of zo nodig met de daad. Een dergelijke handhaving van de neutraliteit was de taak van de marine in Ned.-Indië in de oorlog van 1914—1918. Die politionele taak werd behoorlijk vervuld; de locale schendingen konden alle door de marine verijdeld worden. Zij ontnam daarmee de oorlogvoerenden de voor hun eigen belang bestaande verplichting, zich met onze zaken te bemoeien en dus daardoor in de oorlog te brengen, zoals in de Grote Oorlog met Griekenland is geschied.

Maar geheel anders worden de eisen, die aan de handhaving der neutraliteit gesteld worden, wanneer een der oorlogvoerenden zich ergens in Ned.-Indië wil nestelen, omdat zijn eigen belangen hem daartoe aansporen; wanneer hij, om een voorbeeld te noemen, er zich van een eiland zou willen meester maken om het te gebruiken als steunpunt in de handelsoorlog. Dan helpt het politionele optreden niet meer. Dan kan de neutraliteit alleen gehandhaafd worden door de aanwezigheid van een weermacht, sterk genoeg om de schalen van de balans, waarop de krachten der oorlogvoerenden tegen elkaar worden uitgewogen, door het overwicht van de Nederlandse weermacht, ten nadele van hen, die onze neutraliteit schendt, te doen overslaan. Dan kan onze weermacht in sterke mate preventief werken. Evenals van onze weermacht in Nederland in 1914 een voldoende preventieve kracht uitging om ons buiten de oorlog te houden.

Een soortgelijke preventieve kracht had ook het Nederlandse eskader in Ned.-Indië in de Russisch-Japanse oorlog, toen de Russische vloot van admiraal Rojestwensky zijn tocht van Kronstadt via Kaap de Goede Hoop naar Oost Azië maakte en het Nederlandse eskader, ter handhaving van de neutraliteit, vanuit Nederland tot de grootst mogelijke sterkte was uitgebreid. Hoewel niet opgewassen tegen de Russische vloot, zou het deze toch op voldoende wijze hebben kunnen verzwakken, om haar toch al niet grote kansen tegen de Japanners nog op gevoelige wijze te verminderen. De Russische vloot, die zoveel mogelijk vermeed in moeilijkheden met derden te geraken, koos de omweg om Ned.-Indië heen door straat Malakka en maakte geen enkele inbreuk op de Nederlandse neutraliteit.

Het is deze soort handhaving der neutraliteit, waar het dan ten slotte op aan komt.

Mijn Heren, ik ben aan het einde van mijn voordracht gekomen. U zult mij misschien de vraag stellen: het mag waar zijn, dat de kans op een oorlog in Oost-Azië groot is en Nederlands-Indië mag daarbij in een gevaarlijke positie komen te verkeren, maar waar het voor ons op aan komt, is te weten of wij de middelen en de macht hebben ons buiten die oorlog te houden, want wij hebben in een oorlog nooit iets te winnen en alleen maar te verliezen. Het zou een zeer voor de hand liggende vraag zijn, maar een uitvoerige beantwoording ervan zou een afzonderlijke avond vorderen.

Lang heeft men zich voorgesteld, dat er geen betere middelen waren om buiten de oorlog te blijven dan de vrijhandel, een open-deur-politiek, een rechtvaardig bestuur, een goed beheer en een voorzichtig buitenlands beleid. Die middelen zijn op zichzelf beschouwd ongetwijfeld uitstekend, maar, daargelaten nog, dat de open deur al niet meer helemaal open staat, wanneer er eenmaal in de Westelijke Pacific een oorlog uitbreekt, dan is een zó groot en rijk gebied als Ned.-Indië er niet buiten te houden, als het niet zelf zorgt, dat de voordelen voor hem, die de neutraliteit schendt, niet opwegen tegen de nadelen. Het moet de stekels kunnen opzetten.

De Regering heeft dit ingezien, toen zij de „Grondslagen" voor de verdediging van Ned.-Indië en een vlootprogramma vaststelde. Maar het programma is tengevolge van de economische inzinking slechts voor een klein gedeelte uitgevoerd en daarmede erkent de Regering, dat de verdedigingsmiddelen onvoldoende zijn.

Zij zijn inderdaad onvoldoende.

Wij leven in een moeilijke tijd, de begrotingen van Nederland en van Ned.-Indië zijn niet sluitend te maken en de bevolking leeft onder de druk van hoog opgevoerde belastingen.

Maar het Nederlandse volk vindt toch altijd de middelen om Nederland te overdekken met uiterst kostbare netten van wegen en kanalen, om de Zuiderzee om te zetten in een landbouwprovincie, om te offeren aan velerlei sociale verlangens en particuliere genoegens. Daarvoor zijn honderden en honderden millioenen te vinden. Hebben wij niet allen geduizeld van de enorme bedragen, die de Nederlanders deze zomer in België en Duitsland verteerd hebben alleen aan vacantiereizen? Maar wat zijn de belangen, die met dat alles gemoeid zijn, vergeleken bij het behoud van Ned.-Indië?

U, mijne Heren, wier roeping Uwe ogen en gedachten gewend heeft, ver uit te gaan buiten de moederlandse grenzen, U zult U een mening gevormd hebben, wat het behoud van Ned.-Indië ons waard moet zijn.

U zult er met mij van overtuigd zijn, dat het Nederlandse volk zijn kleinere belangen aan zijn levensbelangen heeft op te offeren en dat één van die levensbelangen het behoud van Ned.-Indië is.

ALGEMEEN OVERZICHT.

In de laatste week, zoals wij in ons vorig overzicht reeds schreven, zijn de gedachten der politiek geheel geconcentreerd op de toestand in Europa. En feitelijk zijn we nog in hetzelfde stadium als toen we ons vorig overzicht schreven.

Hebben we toen het gevaar voor oorlog niet groot geacht, dat gevaar is thans eerder verminderd.

Er wordt veel gesproken en onderhandeld op Quai d'Orsai in Parijs en in Downingstreet in Londen, terwijl ministers en regeringen verklaringen sturen.

Duitsland blijft volhouden, dat door de Franse militaire verdragen met Engeland, België, Polen, Csjecho-Slowakije, Italië en Rusland het Locarnopact reeds lang getorpedeerd was en het heeft daaraan geen ongelijk.

Niet minder recht heeft dit land om het eenvoudig belachelijk te vinden, dat terwijl door deze verdragen Frankrijk zich verzekerd heeft van een vredesmacht van 3 millioen soldaten, nog ongerekend de geweldige vestinggordel tegen Duitsland aangelegd, het zich zo verschrikkelijk druk maakt over de 19 bataillons, die thans in het Rijnland liggen.

De Duitse regering heeft nog eens nadrukkelijk verklaard, dat, indien zijn huidige aanbod om non-agressie pacten te tekenen, afgeslagen wordt, hij geen ander zal doen. Hitler herhaalde, dat de bezetting van het Rijnland geen agressieve daad is. Hij verklaarde dat het enigste doel van Duitsland was, volledige controle te verkrijgen over zijn eigen gebied. Hitler verklaarde dat de non-agressie pacten die hij aanbood te zullen sluiten met Frankrijk en België, ook Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije zouden omvatten.

We zien dan ook nog niet in, dat Frankrijk zijn zin om sanctiemaatregelen tegen Duitsland, er door zal krijgen. Engeland is daar absoluut tegen en terwijl er maar onderhandeld wordt, kalmeren de gemoederen wel en heeft Duitsland intussen met zijn laatste maatregelen zijn volle souvereiniteitsrechten teruggekregen over het gehele Duitse Rijk.

Ook in Nederland was er een weerklank van de moeilijke Europeese situatie.

Woensdag hield Minister Colijn een radiorede over de beide Nederlandse zenders, in verband met de heersende politieke spanningen in Europa.

Bij het begin van zijn rede wees hij erop, dat hij niet voornemens is over de geschillen op zich zelve te spreken, daar Nederland hier niet rechtstreeks bij betrokken is. Men moet echter wel rekening houden met de mogelijke gevolgen, die het voorgevallene zouden kunnen opleveren, daar een niet te miskennen gevaar voor het behoud van de vrede in Europa ontstaan is, na het verbreken van het pact van Locarno door Duitsland. Maar Colijn meende tevens te kunnen vaststellen, dat er blijkbaar allerwege neiging bestaat het oorlogsgevaar zo snel mogelijk te keren. Zoals de zaken nu staan is er reden om vertrouwen te hebben, dat het geschil op vredelievende wijze zal worden opgelost.

De Nederlandse regering acht zich echter genoodzaakt de soms verrassende ontwikkeling van de gang van zaken met grote oplettendheid te volgen, daar men niet kan zeggen, dat alle gevaren reeds verdwenen zijn en de mogelijkheid nog steeds bestaat, dat toenemende spanning conflicten van ernstige aard teweeg kan roepen. Met al deze antecedenten moet dus rekening worden gehouden vooral in een land als Nederland, met een uit militair oogpunt gevaarlijke ligging en welks legerstelsel zodanig is ingericht, dat men niet het gehele jaar door over een voldoend aantal volkomen geoefende militairen beschikt traliteit te kunnen beschermen. Men moet daarom alle nodige voorzorgsmaatregelen treffen om wanneer zulks nodig is een vlotte en snelle mobilisatie doeltreffend te kunnen bewerkstelligen.

Vooral juist nu is grote onzichtigheid geboden, daar volgens het oefenplan veertien Maart aanstaande de dienstplichtigen van de groep, die gedurende de Wintermaanden geoefend is met groot verlof naar huis terug zou keren en op dat ogenblik het effectief van de legermacht zwakker dan normaal te noemen is. In verband hiermede heeft de regering besloten alle dienstplichtigen van het wapen infanterie en wielrijders tot nader orde in werkelijke dienst te houden.

Vervolgens spreekt Minister Colijn het vertrouwen uit, dat men in deze maatregel niet meer zal zien dan er werkelijk mee bedoeld wordt en hem als een zuivere voorzorgsmaatregel zal beschouwen. De Nederlandse regering vertrouwt er op, dat het gehele geschil, dat thans zulk een belangrijke plaats in de politiek van Europa inneemt, een vredelievende oplossing zal vinden. Spreker eindigt zijn rede met het verzoek aan alle luisteraars rustig te gaan slapen als andere nachten daar voorhands geen enkele reden aanwezig is om ongerust te zijn.

Dus ook Minister Colijn had nog volle vertrouwen in een vreedzame verloop der situatie.

We hopen het.

CURAÇAO.

Bekendmakingen.

De schrijver G. v. Weide is ingaande 1 Maart 1936 bevorderd tot klerk.

De klerk J. N. J. Royer, werkzaam ten ontvangerskantore op Aruba is ingaande 14 Maart 1936 tijdelijk naar Curaçao overgeplaatst tot het volgen van een spoedcursus.

De klerk G. v.d. Weide is naar Aruba overgeplaatst tijdelijk ter vervanging van den klerk Rojer voornoemd.

De schrijver H. W. J. v.d. Weide is ingaande 16 Maart 1936 overgeplaatst naar het postkantoor.

De tijd. klerk S. D. Bruin is ingaande 16 Maart 1936 overgeplaatst naar de Inspectie der belastingen.

De Heer A. C. A. Fijnje is ingaande 16 Maart 1936 benoemd tot tijd. schrijver en werkzaam gesteld ten kantore van den Koloniaal Ontvanger.

De klerk J. F. Bouwman is ingaande 1936 overgeplaatst naar Aruba en werkzaam gesteld ter Griffie van het Kantongerecht aldaar.

De schrijver J. R. van Geffen, is ingaande 1 April 1916 overgeplaatst naar het postkantoor.

De schrijver W. de Haseth is ingaande 1 April 1936 overgeplaatst naar de Gouvernements Secretarie.

De schrijver W. G. Breusers is overgeplaatst ingaande 1 April 1936 naar het parket van den Procureur-Generaal.

Aan den seiner bij de Lands Radiodienst G. v.d. Horst is ingaande 8 Maart 1936 wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend met vergunning deze tijd in het buitenland door te brengen.

De Heer P. Rietkerk is ingaande 16 Maart 1936 benoemd tot agent 1ste klasse der burgerpolitie.

De klerk E. Salas is ingaande 12 Maart 1936 tijdelijk naar Aruba overgeplaatst.

Mej. O. L. Henriquez is ingaande 12 Maart 1936 tijdelijk naar Curaçao overgeplaatst tot het volgen van een spoedcursus.

Niet de moeite waard?

De Katholieke pers, het orgaan der R. K. Journalistenvereniging schrijft:

De „Amigoe di Curaçao" van 11 Januari bevat het bericht der benoeming van Z.H. Mgr. J. P. Huibers tot Bisschop van Haarlem.

Die benoeming dateert van 14 December 1935. Het Curaçaose Katholieke blad is er dus niet vlug bij.

Maar dat is geen eigen schuld.

De redactie voegt aan het bericht toe: „Bij geruchten hadden wij er wel iets over vernomen van reiziger, dat het per radio aan boord zou zijn opgevangen. Doch we hebben gewacht op de Aneta-berichten. Maar helaas te vergeefs."

Dat is toch wel vreemd.

We kunnen ons niet voorstellen, dat Aneta de benoeming van een nieuwe Bisschop in Nederland niet belangrijk genoeg vindt voor een bericht naar Indiën, speciaal naar het Katholieke Curaçao. 't Zou te dol zijn, als Aneta niet zou weten, dat zulk een benoeming door een Nederlandse berichtendienst niet en bagatelle mag worden behandeld, als zo'n dienst niet te kort wil schieten in een richtige vervulling van zijn taak.

We geven vooralsnog maar de schuld aan de breedruggige „noodlottige samenloop van omstandigheden."

Protestantse werknemersbond.

Dinsdagavond is in het Logegebouw een protestantse werknemersbond opgericht.

De leider van deze avond was Ds. van Lindonk.

Als bestuursleden werden gekozen den Hr. Bylo, hoofd van de Willem de Zwijgerschool; verder de Heren Dennert, Haar, Braaf, Kappel, Anthony, de leider der Engelse protestanten en Grassman.

Nog werd het woord gevoerd door Ds. Milet de St. Aubin.

Voor Hollands sprekende katholieken. De wekelijkse kerkelijke diensten in de stadparochies.

Parochiekerk Pietermaai:
's Zondags:
H.H. Missen: 4½. 6. 7½ (kindermis). 8½ (Hoogmis).
Lof: 's Avonds 6½.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Parochiekerk Otrabanda:
's Zondags:
H.H. Missen om 4¾. 7 (kindermis) 8½ (Hoogmis) met Hollandse preek.
Lof: 's Avonds 7 uur.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.
Lof: 's Avonds 7 uur.

Isla kerk:
's Zondags:
H.H. Missen om 5 uur en kwart voor 8 (met Hollandse preek)
Biechthoren — Zaterdag 4-6 uur.

Parochiekerk San Mateo:
's Zondags:
H.H. Missen 4¾. 7 (Kindermis), 9 uur (Hoogmis).
Lof: 's Avonds 7 uur.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

In de 3 parochies bestaat er gelegenheid om te biechten:
Iedere morgen na de H.H. Missen en iedere avond om 6¾.
's Zaterdags de gehele morgen en na de middag van 4—6; en 's avonds van 6½—8½

Meditaties voor Ned. Sprekende Katholieken.

Maandagavond a.s. om 8 uur en verder iedere week zullen in de Kathedraal op Otrabanda, meditaties worden gehouden over het het lijden van Onzen Heer.

De Meditaties zullen worden gehouden door den Zeer Eerw. Pater I. de Bruyn.

Hou en Trouw.

Verschenen is het Maartnummer van het jeugdblad „Hou en Trouw" waarvan de uitgever, de Rooms Katholieke Boekhandel St. Augustinus, ons een exemplaar deed toekomen.

Wij wensen dit blad een ruime verspreiding toe, onder dankzegging voor het toegezondene.

Sr. Dyonise. †

Men zal zich hier naar nog wel herinneren. Sr. Dyonise, die 23 jaar als onderwijzeres op Curaçao heeft doorgebracht en vele jaren als hoofd van de school op het St. Martinusgesticht.

Dezer dagen kwam er bericht uit Holland, dat deze Zuster (Mej. Maria C. A. W. ten Bosch) te Delft in de ouderdom van 60 jaren was overleden.

Van deze 60 jaren heeft Sr. Dyonise er 40 doorgebracht in de religieuse staat, en zoals wij reeds schreven, 23 als onderwijzeres op Curaçao.

In 1932 moest zij echter terug naar Holland tot herstel harere gezondheid, en waar zij in de laatste jaren nog werkzaam was aan de school te Delft.

Na een ziekte van slechts enkele dagen heeft de goede God haar thans echter de beloning geschonken voor haar arbeidzaam leven, waarvan de dankbare herinnering bijbleef bij allen die haar hier gekend hebben.

R. I. P.

K
K R O
O

Wereldprogramma

Via P.C.J. Golflengte 31.28
19.24—20.24 uur Curaçaotijd.
Zondag 15 Maart.

1. Wien Neerlands Bloed.
2. Het Nederlandse Missiewerk, door Mgr. Th. Bekkers.
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost
6. Gramofoonmuziek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via P. H. I. op Golflengte 25.57 M.
Van 9—10 Uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Tropische landbouw, door Ir. J. P. Planje.
3. Het K.R.O.-Orkest o.l.v. Marinus van 't Woud.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost
6. Het K.R.O.-Orkest o.l.v. Marinus van 't Woud.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten".

In een boodschap aan het Lager Huis verzocht Koning Edward de mogelijkheid voor zijn huwelijk in overweging te nemen bij het opmaken van de civiele lijst.

In Parijs werd Donderdag het Frans-Russische pact aangenomen.

Volgens een verklaring van den president van de Atheisten Vereniging, Yaroslavisky wordt de strijd tegen kerk en religie in Rusland niet ernstig genoeg gevoerd door voormannen der partij en jong-communistische organisaties. In een artikel dat in een der leidende Communistische bladen is verschenen wordt tegen deze tendens met klem geprotesteerd. De schrijver verklaart, dat de anti-religieuse actie geenszins iets is, dat tot het verleden behoort, slechts enige methodes zijn veranderd.

Het artikel doet duidelijk uitkomen, dat er in de Communistische houding ten opzichte der kerk geen enkele wijziging is gekomen en de strijd tegen de godsdienstige sectes met de oude energie moet worden gevoerd. De propaganda tegen godsdienstige vooroordelen moest worden doorgezet.

In de gisteren te Londen gehouden besprekingen in zake he Locarnopact, ontstond er enige toenadering tussen de verschillende vertegenwoordigers.

Heden echter zullen de besprekingen worden voortgezet, ter bepaling van het standpunt.

Algemeen wordt verwacht dat het van vreedzame aard zijn zal.

In de laatste weken komen dagelijks berichten uit Spanje van communistische wandaden als het in brand steken en plunderen van kerken en gebouwen en het vermoorden van personen. De Communistische bladen van Sovjet Rusland begroeten deze nieuwe aera, na de verkiezingen met blijdschap.

De laatste berichten uit Abessynië spreken van grote activiteit op alle fronten. Harar is gebombardeerd en men verwacht dezer dagen een groot offensief tegen deze stad.

De staat van beleg in Japan die nog steeds van kracht is, zal een dezer dagen, naar men algemeen verwacht, opgeheven worden. De toestand is thans kalm en algemeen wordt het als een gunstig teken beschouwd dat de rechts georiënteerde militaire pers de laatste dagen zeer gematigd van toon is.

De commandant van het **Muitersregiment moest het vaandel aan het Oppercommando teruggeven, daar het volgens de legerorders niet waardig is een eigen vlag mede te voeren.**

UIT NEDERLAND.

Minister President Colijn heeft per radio **bekend gemaakt**, dat de dienst**plichtigen, die Zaterdag** met verlof zouden gaan, tot nader orde, in dienst zullen blijven.

Er bestaat **kans** dat de Duitse regering nog **6 millioen beschikbaar** zal stellen tot het aankopen van tabak in Nederland, mits ook voor 5 millioen andere producten geleverd **kunnen** worden, waarvan 2½ millioen Nederlandse en 2½ millioen Indische producten. De betaling van deze laatste 5 millioen zal dan buiten de clearing om geschieden.

Te Haarlem overleed na een kortstondige ziekte de bekende oud-docent in plantkunde en de samensteller van het werk over de Nederlandse flora, de Heer H. Heukels.

De directie van de Nederlandse Spoorwegen besloot, behoudens de goedkeuring van den Minister van Waterstaat, over te gaan tot het geleidelijk electrificeren van de baanvakken Amsterdam—Arnhem—Den Haag—Utrecht—Eindhoven. Het ligt in de bedoeling om de nieuwe dienst in de loop van 1938 in gebruik te kunnen stellen. Door de aanschaffing van veel nieuw rollend materiaal zal een belangrijke werkverruiming verkregen worden.

Vermoedelijk zullen rond 100 wagons door de N.S. besteld worden, wat de grootste order is die ooit d:or de spoorwegen hier te lande is gedaan. Voor de betrokken fabrieken zal dat gedurende 2 jaar volop werk verschaffen. De rijtuigen worden besteld bij Werkspoor Amsterdam, Bijnes, Haarlem en Allan, Rotterdam. De electrische uitrusting is van Heemaf en Smit, Slikkerveer. Volgens een verklaring van de spoorwegdirectie zal men met nieuwe treinenstellen een maximum snelheid van 150 K.M. kunnen bereiken, doch practisch wordt er met 120 KM. gereden. De dieseltreinen zullen na de electrificatie bestemd worden voor de lange afstand-verbindingen.

Volgens een mededeling van het hoofdbestuur van de P. T. T. dienst zijn thans vrijwel alle Nederlandse dagbladen op het kortelings ingevoerde Telexsysteem aangesloten.

In het centrum van het toestellennet is het kantoor van het algemeen Nederlandse persbureau, hier bevindt zich het „moedertoestel", de typist die de hieraan geschakelde schrijfmachine bedient, seint. Alle op het net aan gesloten machines schrijven dezelfde tekst die door de typisten van het ANP wordt getikt, vlug en nauwkeurig, dag en nacht. Letter na letter, regel na regel wordt op het papier gebracht; in Groningen, zowel als in Middelharnis, in Maastricht als in Haarlem en overal waar de corresponderende machines staan opgesteld.

De telexdienst werd in Augustus 1933 in Nederland geopend, hiermede het voorbeeld voor het vasteland van Europa gevend. Engeland was reeds voorgegaan, Duitsland, Zwitserland en België volgden. De naam „Telex" werd van het woord „Teleprinter exchange" uit de Britse dienst overgenomen.

Bij Konink. Besluit werden tot lid van de Koloniale Raad te Curaçao de volgende heren benoemd: S. E. L. Maduro, C. N. Winkel en David Capriles. Tot voorzitter werd de Heer Jossy Henriquez benoemd terwijl de heer J. W. J. Van der Linde Schotborgh als ondervoorzitter zal optreden.

De commandant van het veldleger vaardigde een legerorde uit, die door alle regimentscommandanten voorgelezen werd en waarin het regeringsbesluit om de dienstplichtigen voorlopig in werkelijke dienst te houden bekend gemaakt werd. De afkondiging had plaats voor het front van de troepen.

Gedurende de behandeling van de begroting voor Justitie in de eerste kamer wees Minister Van Schaik er op, dat hij er niet aan dacht zelfs om den gewezen Hoofdcommissaris van Politie Vantsant te beschermen of te dekken. Hij protesterteerde krachtig tegen de „ongegronde verdachtmakingen" van de NSB als zou de instructie „toch wel weer op niets uitlopen". Hij verklaart verder, dat de bewering als zou de justitie niet krachtig genoeg tegen de NSB optreden onjuist is, doch zou men de NSB werkelijk tot elke prijs willen vervolgen, dan zou men ook ernstig moeten overwegen of men ook niet af en toe tegen de SDAP moeten optreden. Tenslotte werd de begroting voor Justitie zonder hoofdelijke stemming aangenomen; de NSB wilden zich als tegenstemmers beschouwd achten.

Volgens een mededeling van de KLM directie worden thans plannen uitgewerkt om in de loop van 1938 een proefvlucht van Nederlands Oost Indië naar Zuid Afrika te doen maken ter gelegenheid van de herdenking van de historische „Groot Trek". Men zal voor dit doel samenwerking zoeken met de Britse luchtvaartmaatschappij.

Het gerechtshof te Utrecht behandelde de strafzaken tegen de redacteuren van Volk en Vaderland. Tegen den Heer Reydon werd vier maanden geëist. Tegen Hollander 100 gulden boete, terwijl de officier voor van Lunteren een maand hechtenis vroeg. Allen pleitten vrijspraak.

Woensdag werd de jaarbeurs onder grote belangstelling geopend. Reeds op de eerste dag overtrof het aantal bezoekers, die van het vorige jaar met meer dan 21%. Ook het cijfer van de plaatsruimte door de exposanten ingenomen is aanmerkelijk hoger. Alleen de Duitsers zijn minder goed vertegenwoordigd dan gewoonlijk.

S.S. „Arandora Star."

Het Engelse ss. „Andora Star" van de Blue Star Line, wordt alhier op de 23ste dezer verwacht om 2 p.m.(met 173 toeristen aan boord, en zal aan de PRINS HENDRIK PIER gemeerd worden, om dezelfde dag om 7 p.m. weer te vertrekken naar Tenerife & Southampton.

Het s.s. „Andora Star" biedt een goede gelegenheid aan om snel en prettig van Curaçao naar Engeland te reizen in 14 dagen.

Voor verdere inlichtingen betreffende passageprijzen, reserveringen, etc. gelieve men zich te wenden tot de Agenten, **de Heren S. E. L. Maduro & Sons.**

Luit. van der Ende.

Met het ss. „Venezuela" kwam hier op Curaçao de Luit. der Mariniers van der Ende.

Hij is voor ons geen onbekende en was hier enkele jaren gedeclateerd onder kapitein Ravelli.

Welkom.

Woningbouw.

Op initiatief van de Curaç. R. K. Volksbond is thans naast de Vereniging „Volkshuisvesting" een nieuwe woningbouwvereniging opgericht en wel voor Middenstandswoningen, n.l. de Vereniging „Eigen Haard".

De praktijk heeft n.l. geleerd, dat er grote, misschien nog wel meer behoefte is aan goede woningen voor de middenstand dan voor de arbeiders.

Deze beide verenigingen zullen echter scherp gescheiden blijven en ook met andere condities werken.

De Vereniging „Volkshuisvesting" zal zijn voor arbeiders, handwerkslieden en wat daarmee gelijk staat.

De Vereniging „Eigen Haard" zal zijn voor middenstanders, politieambtenaren, onderwijzers enz.

Voor deze laatste bouwvereniging heerst veel enthousiasme, zodat zich reeds een 25-tal personen hebben opgegeven.

Reeds maanden geleden was de R. K. Onderwijzersbond „Don Bosco" begonnen met plannen op eenzelfde voet, maar wegens enkele moeilijkheden, kon deze vereniging voorlopig niet verder.

Thans echter heeft „Don Bosco" zich verenigd met ‚Eigen Haard" om tot het beoogde doel te geraken.

De huizen van „Eigen Haard" zullen in drie typen worden gebouwd, in prijzen van ƒ 4500 — ƒ 6.000.

Reeds heeft deze vereniging bouwterreinen in uitzicht, terwijl verdere plannen nog nader zullen worden **gepubliceerd.**

Aangezien de C.P.I.M. volgens circulaire 1126, opgenomen in dit blad, voorlopig bouwt voor personeel van de C.P.I.M., zijn de beide verenigingen „Volkshuisvesting" en „Eigen Haard" ons bijzonder welkom, omdat iedereen zonder onderscheid van godsdienst, of werkkring met deze bouwverenigingen geholpen zijn.

Mogen ze veel succes boeken.

Arbeiderswoningen C. P. I. M.

We lazen een circulaire van de C.P.I.M. No. 1126 van de volgende inhoud:

Aan alle arbeiders.

Reeds meerdere malen heb ik met Uw vertegenwoordigers gesproken over de wenselijkheid dat betere en goedkopere arbeiderswoningen dan thans beschikbaar zijn, gebouwd worden. Om een indruk te krijgen van de mogelijkheden op dit gebied heb ik een vijftal woningen laten bouwen op het Maatschappijterrein Motet, Otrabanda, nabij de reeds enige aldaar gelegen Maatschappij-woningen.

Deze 5 woningen zijn thans gereed en vertegenwoordigen drie typen: twee-, drie- en vierkamer woningen. Zij zijn voorzien van electrische leiding, waterleiding en modern sanitair. Deze huizen zullen worden verhuurd voor ƒ 6.—, ƒ 7.—, en ƒ 9.— per maand onderscheidenlijk voor het 2-, 3- en 4-kamertype, exclusief water en licht, doch blijven eigendom van de Maatschappij.

Ik nodig U uit deze woningen te gaan bezichtigen en mij uwe eventuele op- en aanmerkingen zo spoedig mogelijk mede te delen. Gelegenheid tot bezichtiging zal bestaan van 8 tot en met 15 Maart van 8 uur v.m. tot 6.30 uur n.m. Het ligt in de bedoeling bij voldoende aanvraag meerdere woningen van het 3-kamer type te bouwen, eventueel iets gewijzigd. Deze zullen na een zeker aantal jaren eigendom van de huurders worden.

Gebouwd kan worden op Groot Kwartier, aan de Schottegatweg tegenover Habaai en op het Rif achter de electrische centrale. Deze huizen zullen uitsluitend verhuurd worden aan de arbeiders van de Maatschappij. Voorrang zullen hebben zij die het minste verdienen; de huur zal worden ingehouden van het loon.

Elke arbeider, die in principe een dergelijke nog te bouwen woning in huurkoop zou willen verkrijgen, geve zich onverwijld op bij de afd. P. S. onder vermelding van de gekozen bouwplaats.

J. P. Boskaljon-Comité.

Curaçao gaat zijn bekende musicus gedenken.

Vrienden, kunst- en muziekliefhebbers, van den onlangs overleden Curaçaosen musicus J. P. Boskaljon, hebben een comité gevormd, hetwelk ten doel heeft ter nagedachtenis van deze befaamde muziekleraar een gedenkteken op te richten.

Het is de bedoeling van het Comité, indien hiervoor voldoende gelden beschikbaar zijn, een fraai muziekpaviljoen op het Brionplein te bouwen, ter plaatse waar de tegenwoordige muziektent staat.

Wij hopen; dat het Comité met zijn plannen zal slagen, mede daar een mooi gebouwde muziektent op het Brionplein zeer zeker het stadsschoon aldaar ten goede zal komen.

Het Comité, hetwelk bestaat uit de heren: C. T. Gronemeyer, Voorzitter, R. Rietkerk, Secr., D. Capriles, Penningmeester, C. Casiano, E. Lasten, P. v. Leeuwen, E. Neponucemo, Nijhuis, R. Th. Palm en Fr. Radulphus, verzoekt de medewerking van de gehele Curaçaose bevolking en zal lijsten laten circuleren, zodat eenieder in staat zal zijn zijn geldelijke bijdragen te kunnen verlenen.

DE FILM VAN DE WEEK.

Van 16 tot en met 22 Maart.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

Roxy.

Sweet Adeline.
Manhatten Moon.
Three kids and a Queen.

In Hollywood.

Mississippi.
Curly Top.
Manhatten Moon.

In Cinelandia.

Les Miserables.
Strawberry Roan.
Sweet Adeline.

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

Een bezoek aan deze films kunnen we in 't algemeen niet aanbevelen.

Roxy.

Great Hotel Murder Case.
Come on Marines.
George White Scandals.

Hollywood.

We live again.
Great Hotel Murder Case.
Footlight Parade.

Cinelandia.

George White Scandals.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

ARUBA.

Politieberichten.

Van 5 tot en met 12 Maart 1936.

In de afgelopen week werden te Oranjestad vier, en te St. Nicolaas twee manspersonen ter ontnuchtering in bewaring gesteld, die allen in beschonken toestand op de openbare weg waren aangetroffen.

Te Oranjestad werd de manspersoon D. D. in beschonken toestand aangetroffen, zittende achter het stuurwiel van zijn truck en daarmede stilstaande op de openbare weg nabij het San Pedro hospitaal. Ter ontnuchtering en ter eigen beveiliging is hij daarop in bewaring gesteld.

Terzake het aanmerkelijk overschrijden der maximum snelheid in de stadsdistricten, werd proces-verbaal opgemaakt tegen vier auto-bestuurders.

Tegen den manspersoon U. R. werd proces-verbaal opgemaakt terzake het rijden met verblindende verlichting aan zijn motorrijtuig, tussen zonsondergang en zonsopgang.

Terzake het rijden met een rijwiel zonder geldige belastingnummerplaat werd proces-verbaal tegen een drietal rijwielbestuurders opgemaakt.

Voor het geopend hebben van zijn winkel voor het publiek na de vastgestelde sluitingstijd werd proces-verbaal opgemaakt tegen den winkelier M. S. te St. Nicolaas.

Tegen den manspersoon D. M. werd proces-verbaal opgemaakt terzake het rijden over de openbare weg met de truck, welke niet was voorzien van een deugdelijke handrem.

Na daartoe door de politie te zijn aangemaand, voldeden alsnog 18 houders van honden, waarvoor de verschuldigde belasting niet was voldaan, aan hunne verplichting in deze. Tegen twee personen moest echter worden overgegaan tot het opmaken van proces-verbaal terzake hunne nalatigheid tot betaling.

Als verdacht van meineed in een civiele procedure werden twee vreemdelingen aangehouden, die voor verder onzoek in bewaring werden gesteld.

Aangehouden en in bewaring werd gesteld een Chinees, die een landgenoot van hem met een mes wilde doden. Laatstgenoemde bekwam een lichte verwonding.

Door de la C. werd aangifte gedaan, dat een vrouw hem met een stuk ijzer op het hoofd had geslagen, tengevolge waarvan hij een bloedende wonde bekwam.

Op de Nieuwe weg had een aanrijding plaats tussen twee auto's, respectievelijk bestuurd door P. en S. Persoonlijke ongevallen hadden niet plaats en betrof het in dit geval een ongelukkige samenloop van omstandigheden.

Door E. werd aangifte gedaan van mishandeling gepleegd door middel van een stuk hout door A.

Verloren op 7 dezer dezer zeven tiende lot van de Fortuna loterij. Bij vinding daarvan wordt kennisgeving bij de Recherche verzocht.

Aangehouden werd een jongen, verdacht van rijwieldiefstal. Na verhoor, waarbij hij bekende enige diefstallen te hebben gepleegd, is hij aan zijn ouders afgegeven.

Door een samenloop van omstandigheden waarbij een aanrijding tussen twee auto's werd voorkomen, reed de bestuurder van een personenauto, genaamd B. met het door hem bestuurde vervoermiddel tegen een muur van de Wilhelminschool, tengevolge waarvan die muur niet ernstig beschadigd werd.

Op het kruispunt Oude Schoolstraat en Nassaustraat had een aanrijding plaats tussen twee auto's, resp. bestuurd door T. C. en M.C., waarbij geen persoonlijke ongelukken plaats haddden.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen VAN „De Curaçaose Voetbalbond."

Zondag, 15 Maart 1936.

MUNDO NOBO:
BISMARCK—HERCULES
Aanvang 415 precies.

RIO CANARIO:
ASIENTO—R.C.C.
Aanvang 4.15 precies.

Zondag, 22 Maart.

MUNDO NOBO:
HERCULES—R.C.C.
Aanvang 4.15 precies.

RIO CANARIO:
ASIENTO—TRAPPERS
Aanvang 4.15 precies.

IN- en AFSCHRIJVINGEN.

Afgeschreven.

TRAPPERS: E Coffiel.

Ingeschreven:

L. P. Laurens, Corn. Dirks. No. 14
H. J. T. Bakhuis Penstr. No. 109.

Vriendschappelijk Voetbalwedstrijd.

MUNDO NOBO: 15 Maart 3 uur:
JONG-HOLLAND II—BE QUICK.

Aankomst en vertrek der schepen van 15-- 18 Maart 1936.

SS.	*Aank.*	*Van*	*Vertr.*	*Naar*
El Libertador	15	Marcaibo, Aruba	15	Aruba, Maracaibo
Van Rensselaer	15	New York, P.au Prince	15	Amsterdam via Venezuela & Suriname
Caracas	15	New York, P. Cabello	15	Aruba, P. Cabello, La Guaira, San Juan, N. York
Kyphissia	15	Hamburg	15	P. Barrios
San Diego	16	El Havre	16	Cristobal, North Pac. Port
San José	17	Cristobal	17	Le Havre
Patricia	17	Hamburg	17	P. Barrios
El Libertador	18	Maracaibo, Aruba	18	La Guaira
Boskoop	18	Hamburg Amsterdam	1o	Cristobal, Costa del Pac.

GEMENGD NIEUWS.

Het wakend oog.

(vervolg van pag. 4 van het vorige blad)

De andere ploegen waren er al. Op hun hurken zaten allen te wachten, reeds uren lang. Toen Peters zijn kantoortje was ingegaan, groepten allen tot een gedrang rond de tafel op de voorgalerij. Toen hij met het geld en de loonlijsten kwam moest Peters om ruimte vragen. Met harde stem joeg hij de mensen achteruit. Harder schold hij dan zijn gewoonte was. Uit onderbewuste angst en om te overtuigen dat hij geen angst kende.

Anders waren de lonen al te voren uitgezocht. Tegen de tijd dat de koelies kwamen, lag alles dan al in keurige stapeltjes verdeeld. Elk kon op zijn beurt zijn geld innen, de loonlijst waarmerken en dan gaan waarheen hij verkoos. Dan vormden zich speel-kringen en velen verloren dezelfde avond nog hun gehele verdienste.

Maar nu moest alles nog verdeeld worden. Om geen verdere tijd te verliezen legde Peters de zakjes met guldens, kwartjes en dubbeltjes vóór zich op de tafel. Al het zilvergeld dat hij in huis had. Aan de hand van de loonlijsten begon hij de stapeltjes te maken.

En terwijl Peters met gespannen aandacht daarmee bezig was ging, opklaterend, de bel van de telefoon.

Peters voelde dat dit geen toeval was. Al het zilvergeld lag vóór hem op tafel, een grote som was dit in koeli-ogen. Als het gestolen werd, vóór het tekenen van de loonlijsten, zouden de lonen nog eens betaald moeten worden. Bovendien lag er meer dan nodig was voor deze ene uitbetaling.

Als hij het geld nu weer in de zakjes deed en meenam, zou dat een groot tijdverlies veroorzaken. En het zou blijk geven van gebrek aan vertrouwen. Als een belediging zou dat worden opgevat.

Peters' blik viel op het gelaat van Mandoer Ali, dat zonder uitdrukking was en van de meest serene kalmte. Maar Peters leefde al vele jaren tussen de inlanders en hij voelde hier opzet en onraad.

Een gedachte fliste door zijn hoofd. En zonder een zweem van spanning te verraden nam Peters zijn glazen oog uit de oogkas en legde het op tafel met de pupil naar het geld gekeerd. „Toean poenja mata djaga" („Mijn oog waakt".) zei hij alleen en zonder verder om te keren ging hij naar de telefoon.

Het bleek de achter gelaten wacht te zijn, die opgebeld had, en buiten kon men de schrobering horen, dat ze hem nu gestoord hadden.

Kort duurde slechts dit gesprek, maar lang, te lang voor Peters' gevoel. Toch gelukte het hem zich te blijven beheersen en uiterlijk in de grootste kalmte keerde hij naar de voorgalerij terug...... waar hij alles vond zoals hij het verlaten had. De massa-psychose van het wakende oog was sterker geweest dan de kwade wil van mandoer Ali, wiens invloed nu voorgoed was gebroken.

Niet lang na dit voorval verliet de goede cycloop van Soengei-Tiram de dienst der Maatschappij. Naar Europa wilde hij niet meer, dat was hij ontgroeid, en hij vestigde zich in Bandoeng. Bij zijn ontslag werd hem zijn voorzieningsfonds uitbetaald en dat belegde hij in een Chinese bioscoop, die veel winst beloofde. Enige maanden later ging die bioscoop failliet.

De taal der cijfers.

Volgens het hoofd van de „Atheïstengemeenschap" te Moskou zouden er in Sovjet-Rusland nog 100.000 kerken open zijn.

Het aantal Duitse musea is sedert 1928 meer dan verdubbeld. Het bedraagt thans 2075.

In Praag komt volgens de laatste statistieken op elke acht inwoners een radiotoestel voor.

Dankbetuiging.

Langs dezen weg betuigen wij onze hartgrondigen dank vooral aan het korps Scherpenheuvel en zijn leider, en aan allen die op een of andere wijze hun sympathie hebben betoond bij het ter aarde bestellen van onze dierbare en onvergetelijke kapelmeester

J. P. Boskaljon.

Leden van het muziekkorps St. Cecilia.

Dankbetuiging.

Het is mij een droeve, doch aangename plicht openlijk dank te betuigen aan alle Zeereerw. H.H. Geestelijken, Eerw. Zusters en Fraters, leerlingen en alle anderen, voor de betoonde deelneming en belangstelling bij 't overlijden van mijn dierbare broeder

Frater M. Anthimus Smit

op 20 Dec. 1935 te Curaçao.

Mede namens mijn diepbedroefde ouders en familie

Fr. M. PLACIDUS SMIT.

Eindhoven 18 Febr. 1936
Holland.

Satyre en humor.

„Wat is het onderscheid tussen Italië en Duitsland?

Over (über) Italië lacht de eeuwig blauwe hemel.

Over Duitsland lacht de hele wereld.

Zeer sarcastisch is de vraag, welke de meest gelezen krant in Duitsland wel is, en waarop het antwoord luidt: „Die Schnauze", omdat zij door 65 millioen „gehalten" wordt.

Wat is het onderscheid tussen den Rijksbisschop en een missionaris?

De missionaris maakt de wilden vroom en de Rijksbisschop maakt de vromen wild.

Karl Valentin, de Müchener komiek, verschijnt ten tonele. Terwijl hij de rechterarm omhoog brengt, roept hij „Heil...", even pauze en dan: „Vreselijk, ontzettend, nou ben ik die naam vergeten!"

Ietwat „actueel" is de vraag, wat het onderscheid is tussen een stomme film en winterhulp.

Vrij eenvoudig, zegt het volk: Bij de stomme film ziet men veel en hoort niets en bij de winterhulp hoort veel en ziet niets!

„Heb jij de laatste rede van Hitler gehoord?"

„Ja, al een jaar geleden."

Hitler bezocht een school waar hij verschillende vragen aan de jongens stelde:

„Hoe heet jij, beste jongen?"

„Fritz, Herr Reichskanzler."

„En tot welke partij behoor je?"

„Ich bin Nazi, Herr Reichskanzler."

„Zeer goed, uitstekend." Hitler richt zich tot een anderen leerling: „En hoe heet jij?"

„Kurt, Herr Reichskanzler."

„En tot welke partij behoor jij?"

„Ich bin auch Nazi, Herr Reichskanzler."

Achter in de klas ziet Hitler een jongen, die hem onafgebroken aankijkt. „Hoe heet jij?" vroeg Hitler hem.

„Max."

„En tot welke partij behoor jij?"

„Ik ben communist."

„Communist? Waarom?"

„Mijn hele familie is communist, dus ik ook."

„Is dat een reden?" roept Hitler verontwaardigd. „En als je hele familie nu eens inbrekers geweest waren, moordenaars, dieven, zou jij dan ook..."

„Dann wäre ich Nazi, Herr Reichskanzler!" was het prompte antwoord.

Wijlen Hindenburg, die door Hitler altijd met „Generalfeldmarshall" inplaats van met „Rijkspresident" aangesproken werd, heeft daarvoor als bewijs van dankbaarheid den korporaal Hitler tot „Korporaal honoris causa" benoemd.

De nieuwe naam van de Rijksbank? „Devisen-Geächtniskirche".

Het ligt voor de hand, dat de „jiddische gein" ook opgeld doet. De be... Julius Streicher werd onlangs op een morgen wakker, hevig transpirerend. Zijn huisknecht kwam naar hem toe en vroeg: „Haben Sie einen schlechten Traum gehabt, Herr Gauleiter?" — „Een vreselijke droom, je moet d'r niet aan denken! Ik droomde, dat er geen Joden meer op de wereld waren!"

„Alleen door de Joden hebben we de wereldoorlog verloren!"

„Selbstverständlich, er waren te veel joden bij de Generale Staf."

„Wat zeg je? In onze Generale Staf waren geen Joden."

„Stimmt auch, maar bij de anderen!"

„Für das Vaterland zu sterben ist schön. Für das Vaterland zu leben ist noch schöner. Aber vom Vaterland zu leben ist am schönsten."

Zo ziet men, dat ondanks alles, de „note gaie" in het Derde Rijk nog niet „verschwunden" is...

Prettig antwoord.

Koning Karel van Frankrijk deed op een ogenblik, dat hem de regeringszorgen zeer kwelden, zijn hofnar het voorstel om eens van rol met elkaar te ruilen.

„Neen, dank u," antwoordde de Hofnar.

„Hoe nu, je schaamt je om koning te zijn?"

„Dat niet," zei de hofnar, „maar ik zou mij wel schamen als ik zulk een hofnar had."

Zekerheid boven alles.

„Vrouwtje," zuchtte de echtgenoot, „ik ben in alle winkels en magazijnen van de stad geweest, maar ik heb nergens een stof kunnen vinden gelijk aan het staaltje, dat je mij hebt meegegeven."

„Dan is dat dik in orde", zei de vrouw blij, „ik heb alleen maar willen weten, of iemand anders een japon van deze stof zou kunnen dragen."

De pot verwijt...

Vrouw: „Dat mens hiernaast is gewoon verschrikkelijk, Harry! Zij praat de gehele dag door. Wanneer zij werkt, is mij een raadsel."

Man: „Tegen wie praat ze dan?"

Vrouw: „O, tegen mij, lieverd, over de schutting heen."

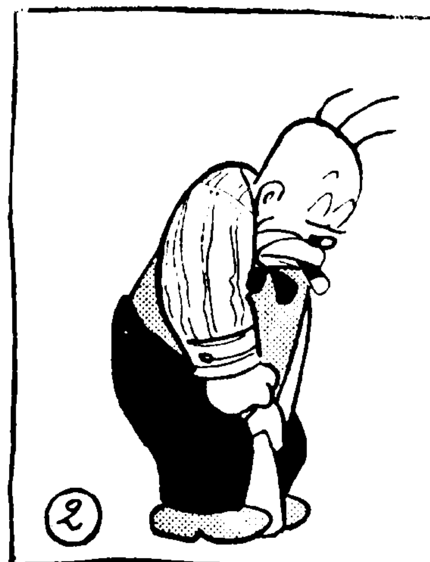
Vergoeding.

„Vooruit, meisjes", zei de manager van het restaurant. „Jullie moeten er vandaag allemaal goed en fris uitzien. Poeder jullie neus wat meer, zorg dat je haar goed in orde is en gebruik zelfs maar wat lippenrood."

„Is er dan iets bijzonders vandaag?" vroeg de cheffin.

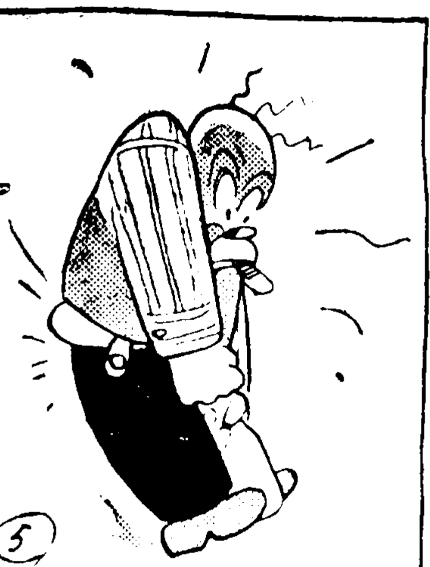
„Nee, dat niet. Maar de biefstuk is erg taai!"

ADAMSON TRACTEERT ZICH.